

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg synes da, det er interessant, at ministeren sådan følger med i, hvad vi andre går og laver, og om vi vedtager programmer eller ikke får dem vedtaget, men mon ikke ministeren er klar over, at det jo ikke forhindrer SF i at have meninger om de her ting og tilkendegive sine synspunkter. Så til trods for, at vi ikke har vedtaget et færdigt program, behøver de unge jo ikke at vente på, at SF har en mening om uddannelsespolitikken. Jeg tror også, at ministeren godt ved, at det har vi. Men tak for opmærksomheden!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.10

Mødet genoptaget kl. 13.15

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 199:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Fredsoplysning og international forståelse som obligatorisk emne).

Af Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Vi skal være mere internationale. Vi skal både have bedre rødder og bedre antenner, når vi går ind i fremtidens samfund, bedre rødder, fordi vi alle kommer til at leve i et kulturelt grænseland, og bedre antenner, fordi det ikke nytter noget at iklæde sig åndelige folkedragter. Vi skal i stedet for benytte de mange internationale påvirkninger til at forbedre os selv. Vi skal omsætte påvirkningerne til noget dansk, sådan som vi også har kunnet gøre i tidligere perioder i historien.

Derfor skal vi selvfølgelig også i vores skoleundervisning have en international dimension. I dansk skal der inddrages litteratur fra andre lande og andre kulturer for også derigennem at give danske elever kendskab til dagligliv og tankegang i fremmede miljøer. I historie slipper man jo slet ikke for at behandle mellemstatslige og mellemfolkelige forbindelser og herunder naturligvis også arbejdet for at sikre freden i diverse verdensorganisationer og på anden måde og gennem etablering af Atlantpagten og andre fredsskabende initiativer. I samtidsorientering kan man inddrage aktuelle problemer og deres forudsætninger set i internationalt perspektiv. I biologi kan der arbejdes med miljøspørgsmål på lokalt plan, og i geografi er der jo også en helt naturlig international dimension.

Verden er blevet mindre. Vi er alle sammen blevet mere afhængige af ting, der foregår fjernt fra Danmarks grænser, og det bør naturligvis præge skolen for vore børn. Det gælder for øvrigt også i et fag som kristendomskundskab, og vi vil i den nye læseplan udtrykkeligt skrive, at også kristendommens møde med fremmede religioner er et emne for undervisningen.

Kort sagt: Vi skal være mere internationale. Det er vi også godt i gang med, vi styrker sprogundervisningen osv. Der er ikke brug for at gøre det internationale til et lille obligatorisk emne, som vi putter ind på lige fod med andre små sager. Det er det internationale i virkeligheden alt for vigtigt til.

Mit vigtigste argument for at afvise SF's forslag er, at den internationale dimension er så vigtig, at den ikke skal reduceres til et lille obligatorisk emne.

Helle Degn (S):

Om SF's forslag har Socialdemokratiet den bemærkning, at vi synes, det er et udmærket forslag. Vi kan tilslutte os ideen og tanken i det. Det er en rigtig tanke, at folkeskolens elever skal have lejlighed til at orientere sig lidt bedre, og at undervisningen og den almene opmærksomhed i folkeskolen også rettes imod de meget spændende projekter, som SF i bemærkningerne til forslaget gør opmærksom på.

Vi har behov for at udvide vort begrebsapparat i retning af, at fred er noget, der skal arbejdes for. En konfliktløsningsmodel er noget, som børn og unge skal oplyses om og have lejlighed til at stifte bekendtskab med og debattere. Det, de er mest informerede om, er konflikters løsning via vold.

Det er et spændende emne, og vi synes, det er et godt forslag. Vi vil gerne give det tilslutning.

Kirkegaard (KF):

Der er god grund til i skolen at beskæftige sig med så vigtige emner som krig og fred, internationale forhold og bedre forståelse mellem verdens folkeslag. Historien har for længst belært os om, at disse emner har stor, ja kan have næsten katastrofal betydning for menneskeheden. Men vi kan ikke støtte SF's forslag, og det har vi to gode grunde til.

For det første er det en rigtig dårlig idé at placere denne vigtige undervisning i rækken af obligatoriske emner uden selvstændigt timetal. Rækken af disse emner er lang nok i forvejen, og kvaliteten af den undervisning, som er placeret i den, er ikke altid overbevisende. Undervisningen hører mere naturligt hjemme i f.eks. fagene historie, geografi, samtidsorientering, som undervisningsministeren gjorde opmærksom på.

For det andet viser forslagens bemærkninger med al ønskelig tydelighed, at SF ikke ønsker en alsidig undervisning. Man henviser f.eks. til en række fredsbevægelser, som undervisningen kan tage udgangspunkt i, så undervisningen kan foregå på, som man siger, alsidig og ikke-manipulerende vis. SF overser ganske det faktum, at en betydelig del af danske forældre har synspunkter om krig og fred, som er helt anderledes end fredsbevægelsernes synspunkter. På baggrund af historiske erfaringer har man den opfattelse, at det i et demokratisk land som Danmark er en god idé at udvise forsvarsvilje

og forsvarsevne over for hensynsløse diktaturstater. Det er denne holdning, som ligger bag Danmarks tilslutning til NATO, som vel med rette kan betegnes som historiens mest betydningsfulde fredsorganisation. Men sådanne synspunkter er der åbenbart slet ikke plads til i SF's fredsundervisning, og derfor duer deres opskrift ikke.

Det er i øvrigt karakteristisk for SF's holdning, at i den endeløse række af ord i forslaget bemærkninger er ordet »frihed« kun sluppet gennem censuren og korrekturen én gang, nemlig dér, hvor man citerer vores udmærkede FN-ambassadør.

Det Konservative Folkeparti afviser SF's forslag, og vi er overbevist om, at et stort flertal af danske forældre ønsker, at deres børn i skolen kan være i fred for SF's ensidige og påtrængende fredsundervisning.

Britta Schall Holberg (V):

Jo mere man læser i SF's forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, jo mere bliver man klar over det umulige i at lade emner som fredsoplysning og international forståelse være forbeholdt et enkelt obligatorisk emne i skolen.

Der er i grunden ikke mange af SF's meget ordrige bemærkninger, jeg er uenig i. Jeg er af den overbevisning, at vi herhjemme trænger forfærdeligt til større international åbenhed. Men jeg er lige så sikker på, at skal vi nå de høje mål, så er det helt nødvendigt, at emnerne indgår som en integreret del af den samlede undervisning.

Jeg synes heller ikke, erfaringerne med samfundsorientering som obligatorisk time giver anledning til større tiltro til, at en lignende disciplin inden for det internationale ville have større succes hos eleverne. For at tingene skal føles vedkommende for dem, tror jeg det er nødvendigt, at lærerne tager emnerne op i forbindelse med emner, der i løbet af dagene indbyder til en samtale om disse internationale ting.

Jeg er altså bestemt ikke uenig i intentionerne i SF's forslag, og jeg mener, det er glimrende at animere lærerne til at tage disse diskussioner med eleverne i den daglige undervisning, men i parentes bemærket naturligvis på et bredt grundlag, for det er jo ikke meningen, vi skal missionere, men oplyse. Det er vigtigt, at man tager det op i historie, i religion, i dansk, i litteratur, i stileskrivning osv.

[Britta Schall Holberg]

Jeg er ganske enig i forslagsstillernes bemærkninger om, at der er en god og stærk tradition for netop den måde at undervise på i den danske folkeskole.

Der arbejdes, forstår jeg, i Undervisningsministeriet ihærdigt på at udbygge den internationale dimension i undervisningen på alle niveauer. Og når det sker, så er det jo naturligvis, fordi det er ganske nødvendigt, at vi i Danmark kommer ud af den tendens, vi har til, at vi er os selv nok, ved, at vi sætter streg under forpligtelsen i alle fag til at give eleverne kendskab til dagligliv og tankegang i fremmede miljøer, ligesom de jo også bør undervises i forsøgene på og nødvendigheden af at udligne de økonomiske forskelle mellem folkene i verden.

I den forbindelse skal jeg også nævne fremmedsprogene som en væsentlig forudsætning for, at vi kan udvikle den internationale forståelse gennem noget så banalt som kendskab til hinanden. Ellers udvikler vi en voldsom intolerance i denne verden, og det mener jeg ikke nogen af os kan være tjent med.

Jeg er i øvrigt overbevist om, at det ikke alene er i folkeskolen, men f.eks. også i medierne, vi meget stærkt bør satse på en sådan udvidet international forståelse og orientering. Det tror jeg vi danske ville have overordentlig godt af.

Jeg er altså ikke enig i SF's forslag om, at vi skal lade dette være et specielt fag i folkeskolen. Men jeg er meget stærkt interesseret i, at vi i fremtiden tager international forståelse og undervisning med på et bredt plan i alle fagene, lige så snart, vi støder på det.

Ole Vig Jensen (RV):

I Det Radikale Venstre anerkender vi helt forslagsstillernes engagement i de omhandlede emner, og vi anerkender også, at der er tale om overordentlig vigtige emner. Også for Det Radikale Venstre er det vigtigt, at man i folkeskolen beskæftiger sig med internationale forhold under overskriften »International forståelse og fredsoplysning«, som SF karakteriserer det her.

Vi har imidlertid den samme betænkelighed som flere andre ordførere ved at indføre det som obligatorisk emne. Der er i forvejen trængsel, og det er heller ikke sikkert, at den gode sag er tjent med nu pludselig at skulle være et obligatorisk emne.

Vi tror derimod på, som det vist i øvrigt kan erfares i dagligdagens folkeskole, at emnerne

kan indgå i megen undervisning på tværs af de ellers kendte fagopdelinger i skolen. Vi er meget gerne med til at understrege den forpligtelse, der må være for folkeskolen og dens medarbejdere til at tage disse emner alvorligt. Men faktisk mener jeg altså også, at det sker. Jeg kan i hvert fald huske – og det ligger efterhånden nogle år tilbage – at Undervisningsministeriet med sine UNESCO-skoleprojekter gjorde en stor indsats for at fremme nøjagtig de emner, som SF her vil have gjort til obligatoriske emner.

Vi vil altså ikke medvirke til at gennemføre forslaget. Det ville vel også stride imod andre intentioner, som vi har lagt ind i udviklingen af folkeskolen – med god støtte fra SF i øvrigt – om, at vi skal prøve at bryde med den stærkt fag- og timedelte skole.

Vi kan jo i udvalget kigge lidt på, om vi kan gøre mere for, at de pågældende vigtige emner får en stærkere plads i skolen, hvis det viser sig at være nødvendigt, hvad jeg i øvrigt ikke tror det er. Men lad os se på det under udvalgsarbejdet.

Behnke (FP):

Det bedste ved det her forslag er næsten de sjove bemærkninger, som forslagsstillerne har skrevet. Der er virkelig tale om en fristil af format, en fristil, som er skrevet af folk med et uforskasket socialistisk samfundssyn. Der er tale om partiprogram, så det basker, langt mere end egentligt lovarbejde.

Forslagsstillerne skriver, at der skal skabes et modspil til den megen vold, som børn oplever i massemedierne.

Lad mig i den forbindelse minde om, at netop venstreorienterede ekstremistgrupper som Rote Armee Fraktion, Brigada Rosso, IRA, PLO, ANC osv. osv. er de største leverandører af vold, blod, ødelæggelse osv. til massemedierne – for slet ikke at tale om BZ-bevægelsen, anti-Shell-folkene og andre her under danske himmelstrøg. Hvis derfor forslagsstillerne vil begrænse børns input af vold og ødelæggelse, burde man hos venstrefløjens ekstremister overalt på Jorden tage sig det ad notam og ikke fortsætte med døden og ødelæggelsen. Mange af dødsbevægelserne siger jo rent ud, at de helt bevidst bruger volden som adgangstegn til massemedierne.

[Behnke]

Noget helt andet er så, hvordan SF vil lave et modspil til denne vold i massemedierne, for andetsteds beskriver man, hvordan børn og unge skal have et reelt billede af verden, og sådan ser verden jo nu engang ud, takket være venstreforskruede ekstremister.

SF havde vel i tankerne, at pædagogerne skulle bruge undervisningstiden til at fortælle, hvor relevant disse såkaldte frihedsbevægelser er, så børnene ser volden i det rette marxistiske perspektiv.

SF vil også tage udgangspunkt i den nordiske fredshistorie. Her gør man så på bedste George Orwells »1984«-vis det, at man fortier den del af historien, som man ikke synes om, og kun fortæller det, der passer ind i partiprogrammets fodformede meninger. For netop Norden har jo i historien været blandt de mest aggressive og imperialistiske lande i verden. SF har vel ikke helt glemt vikingetiden?

Men som det nævnes andetsteds, er det altså SF's relevante fredsuplysning, der går ud på, at eleverne skal introduceres i fredsbewægelsernes mangfoldighed, det hele handler om. Der gøres et pinligt forsøg på at få det til at se ud som objektiv information, idet man kalder FN-Forbundet for liberalt, en etiket, som de med radikal-socialdemokratisk overvægt sikkert gerne vil have sig frabedt, men det er altså efter SF's mening det mest liberale, man kan byde på.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at spørge om, hvad SF mener om Danmarks største fredsbewægelse med over 75.000 betalende medlemmer, nemlig Hjemmeværnet, der mere end nogen anden udøver frivilligt dagligt arbejde for at bevare freden. Hvor kommer de ind på SF's politiske skala? Vel sagtens som det største sorte.

Der gøres meget ud af at beskrive, hvordan krigsfrygten er sundhedsfarlig, men hvem er det, der siden 1967 har forpestet Vesten med døds- og dommedagsprofetier? Det er netop de fredsbewægelser, som børnene i folkeskolen nu skal lære som salmevers. Og ikke nok med, at børnene skal lære om freden, de skal også kunne deltage aktivt i freden, og her er det også værd at huske, hvordan såkaldte fredsbewægelser bruger vold, terror, ildspåsættelse, uro og hærgen rundt omkring som midler i deres kamp. Alene udtrykket »kamp for fred« viser, hvor fredsfolket vil hen. Men de børn, som SF ikke vil have skal se TV-Avisen, må altså gerne

gå med på barrikaderne og lære at kaste sten mod politiet og sætte ild på tankstationer.

Når fredsuplysningen skal ske på alsidig og ikkemanipulerende vis, taler SF som slagteren, der prøver at berolige svinet, inden han slakter det. Alene det, at børnene skal kende forskel på de af SF godkendte fredsbewægelser, viser, hvor utopisk dette forslag er, eftersom den største forskel i opfattelse hos de nævnte fredsganisationer, er, hvorvidt Sovjet også skal fordømmes eller man vil nøjes med at fordømme NATO.

Jeg skal, som det måske allerede er fremgået, tilsige SF ni nejstemmer fra Fremskridtspartiet og en udtalt appel til andre partier om også at forkaste dette forslag. Det fortjener at blive sendt tilbage og gemt på hylden i SF's ideologiske bibliotek.

Merethe Due Jensen (KRF):

Fredsuplysning og international forståelse er absolut vigtige områder, som bør nyde fremme i alle sammenhænge. Jeg er af den opfattelse, at forståelse for disse vigtige emner skabes allerede i det familiemæssige miljø. Den fred og fordragelighed, som bør præge vor hverdag, skabes kun, hvis vi mennesker lærer at forstå og respektere hinanden.

Denne grundlæggende forståelse for at omgås sine medmennesker i fred og fordragelighed skabes i familierne. Mennesket har et umætteligt behov for at blive værdsat og respekteret, ja, selv små mennesker, børnene, har dette behov. Hvis vi som forældre kan vise et godt eksempel, vil vore børn følge det, men fordi vi sjældent er gode eksempler, har vi behov for at lave love, som pålægger skolen at klare de opgaver, som vi som forældre ikke kan leve op til. Jeg vil derfor betragte det forslag, som SF her har fremsat, som lidt af en falliterklæring. Det burde være en selvfølge, at vore børn tilstræber at leve i fred og fordragelighed.

Men desværre er det ikke virkeligheden, og derfor er der behov for en stadig styrkelsen af forståelsen for de medmenneskelige relationer, herunder forståelse for flygtningene, for de fysiske handicappede og for andre anderledes i vores samfund. En generelt større forståelse for omgivelserne kan efter Kristeligt Folkepartis opfattelse løse eller forhindre mange konflikter.

[Merethe Due Jensen]

Jeg har sympati for forslaget substans, men jeg er ikke så sikker på, at det er nødvendigt med en lovgivning på området, idet jeg mener, at vi inden for den eksisterende skolelov i fagene dansk, historie og samtidsorientering – som det også er nævnt her før – allerede har integreret dette emneområde og udmærket kan opnå de intentioner, som forslaget giver udtryk for.

Jørgen Tved (FK):

Det er egentlig fantastisk, hvad man skal høre på, når der bliver lagt et forslag frem om, at man også skal lære børnene at holde fred. Man skal høre på en taler, der minder mig om en ideologi, som opstod i Tyskland i begyndelsen af 1930'erne, da man marcherede og var indstillet på, at politik skulle ordnes ved hjælp af knipler, vold og terror. Hvis man vil prøve at lære børn, at der er andre muligheder, marcherer Fremskridtspartiet taktfast frem og siger: Fri os dog for en sådan påvirkning af vore børn!

Når jeg tænker på, hvad mine børn er kommet med af spørgsmål angående den undervisning, de har fået, f.eks. når det drejer sig om historie, om samfundsundervisning osv., må jeg sige, at det forslag, SF har lagt frem, i allerhøjeste grad er påkrævet.

Det bør vel nok være en integreret del af undervisningsplanen, at man lærer børn at holde fred med hinanden, for med den påvirkning, man i øvrigt udsætter børn for gennem fjernsyn, pressen, tegneserier osv., er man faktisk ved at vænne dem til, at vold er noget, der hører til dagens orden, noget, man skal acceptere, også når det drejer sig om at løse internationale problemer.

Jeg måtte tage mig til hovedet, da jeg hørte den konservative ordfører stå og fortælle, at NATO er den største fredsfaktor, vi har kendt efter anden verdenskrig. Jeg vil godt spørge den konservative ordfører, om det var for at bevare freden, at man i flere år førte krig i Nordafrika. Det var Frankrig, der førte denne krig, og det var et NATO-land, som prøvede på at undertrykke frihedsbevægelsen i hele det nordafrikanske område. Var det for at bevare freden? Har eftertiden ikke bevist, at det var frihedsbevægelserne, der havde ret, og at det var franskmændene, der tog fejl?

Man kunne stille de samme spørgsmål vedrørende amerikanernes optræden i Vietnam. Man kunne gå videre til det, der i dag sker i La-

tinamerika, og tage verdensdel efter verdensdel eller område efter område og så prøve på at analysere, hvad der egentlig sker.

Det er NATO-partnerne, Danmarks allierede, der i de pågældende områder har opført sig på en måde, som i hvert tilfælde ikke minder meget om fred. Er det den største fredsfaktor, vi har?

Vi kan tage problemerne omkring atomvåben. Hvorfor lærer man ikke børnene, hvad det er for et frygtelig våben, man tog i anvendelse i 1945, og hvilke konsekvenser det ville have, hvis disse våben blev sluppet løs andre steder på kloden? Og der har jo været tilløb til at bruge disse våben. Vi ved, at ikke alene stormagterne har dem, men at der efterhånden er et kæmpearsenal af atomvåben, som heldigvis endnu kun er brugt til at skræmme med, men som kunne tages i anvendelse. Hvorfor lærer vi ikke vore børn, hvad det er for nogle uhyggelige konsekvenser, de har foran sig, hvis det skulle komme til en konflikt?

Vi synes, det ville være rigtigt med en undervisning om dette i skolerne, en nuanceret undervisning, men mine erfaringer siger mig, at den vil være meget ensidig. Der er man mere på linie med det, den konservative ordfører gav udtryk for: at NATO er en fredsbevarende faktor. Jeg har en anden opfattelse, og jeg ville ikke have noget imod, at også mine synspunkter blev repræsenteret i undervisningen.

Det er min opfattelse, at man i skolerne i nogen grad har lænet hovedet til en atomparaply og sagt, at det også er en fredsbevarende faktor. Jeg har en anden opfattelse, og jeg havde ikke noget imod, at også mine synspunkter kom til udtryk i undervisningen.

Må jeg så endelig sige, at der er nogle historiske traditioner, og dem burde måske især det radikale parti knytte an til. Nu ved jeg godt, at det er mange år siden, det var et pacifistisk parti, men det burde vel have været sådan, at De Radikale var kommet her og havde viftet med fanen og sagt: Det er et godt forslag, det går vi ind for, det vil vi støtte! Men efter at partiet er blevet en støtteparti for regeringen og hermed for NATO-politikken, har det også forladt de gamle standpunkter her.

Når jeg ikke har sagt noget om Socialdemokratiet, er det, fordi det er endnu længere siden, at det var et fredsbevarende parti, et parti, som også gik ind for at knække sablen. Det var en af

[Jørgen Tved]

parolerne i gamle dage, men der er nok ikke nogen af Socialdemokraterne, der kan huske så langt tilbage.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg vil gerne sige tak til Socialdemokratiets og til Fælles Kurs' ordførere for tilslutningen til vores forslag.

Jeg er enig med dem, der spørger: Hvorfor fremsætter SF det forslag nu? Er det tiden? Nogle vil vel synes, det er for sent, og andre vil synes, at tiden ikke er moden endnu.

Men der er overordnet to grunde til, at dette forslag er fremsat nu, og den ene er egentlig gået som en tråd gennem ordførernes bemærkninger, nemlig at der er lagt op til, at dette skal integreres i mange, mange af folkeskolens fag. Grunden til, at vi har fremsat det præcis nu, er, at denne integration ikke er skolen pålagt, og det vil sige, man ikke behøver at tage disse ting op. Det er rigtigt, at det bliver gjort i mange skoler, men der er også mange skoler, der ikke samler dem op.

Muligheden var så at gøre det til et § 6-fag, og da må jeg nok sige til hr. Kirkegaard, at jeg er temmelig rystet over, at han ikke mener, at § 6-fagene skal tages alvorligt. Betyder det, at fag som seksualundervisning, færdhedsundervisning og de andre § 6-fag kan vi ikke regne med at vores børn og børnebørn bliver undervist ordentligt i? Sådan hører jeg næsten hr. Kirkegaard sige det.

Den anden overordnede grund til, at forslaget er fremsat netop nu, er, at der i Danmark ligesom i en række andre lande i verden nu omsider er foretaget en videnskabelig undersøgelse af børns forhold til krig og børns angst for atomvåben, og tallene i denne undersøgelse forskrækkede i hvert fald SF så meget, at vi gjorde op, at nu var tidspunktet kommet, hvor vi ønskede, at dette emne skulle være obligatorisk i folkeskolen.

Hvis vi ser på det år, vi forlod, 1987, er det sådan, at på trods af fredsbevægelser både af hr. Behnkes slags og, om jeg så må sige, af min, havde det den tvivlsomme ære at have lagt tid til det største antal krige, der er registreret i et enkelt år siden anden verdenskrig, og hver eneste dag har nyhedsmedierne bragt indslag med krigsoplysning.

Året 1987 opnåede også den tvivlsomme hæder at lægge omkring 40 mio. børn i graven som

følge af strukturel vold og undertrykkelse – mit udtryk for sult og sygdom. Og som andre ordførere har nævnt det, får vi i medierne hver eneste dag indslag med resultaterne ikke af international forståelse, men af international forråelse.

Året 1987 lignede de foregående på et andet væsentligt område. Der var fortsat a-våben nok til at udslutte hvert eneste menneske på Jorden 40 gange, og den videnskabelige undersøgelse, jeg refererede til før, påpeger, at dette betyder noget for den unge generation; det betyder noget, at vi ser faresignalerne i vores hverdag.

Vi læser historier om øget kriminalitet og hærværk, anbringelser uden for hjemmet, stigende forbrug af rusgifte og tendens til racisme, ja, min rådmand hjemme i Odense, hvor jeg kommer fra, kalder børnenes og de unges opførsel for en tikkende bombe under vores samfund, og det kan jeg på en måde være meget enig med ham i.

På den anden side ser vi mange flere stille og ensomme børn, for nogle vender jo deres angst indad. Så sent som for et par uger siden kunne vi i medierne høre om en 13-årig, som blev stukket ned af en jævnaldrende, og en anden 13-årig, der bevæbnet gik på røveri med sine ældre søskende. Hvorfor? – kunne man spørge. Fordi de har set og oplevet via medier og den måde, voksenverdenen opfører sig på, at det altid er den stærkeste, der har ret, og at man tager retten med alle til rådighed stående midler, hvad enten man er helt i en film, eller man er statsmand fra Øst eller Vest.

Disse signaler fra børn og unge har været synlige og hørlige i lang, lang tid, og den støtte fra medierne, som fru Britta Schall Holberg snakkede om, er jeg helt enig med hende i er en stor nødvendighed, men jeg synes ikke, vi får den, og en konflikt skal jo løses, før volden er brudt ud. Der skal handles dér, hvor der kan sættes aktivt ind, og derfor har vi ønsket at fremsætte dette forslag om fredsoplysning og international forståelse.

Jeg ser det selvfølgelig også, som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, i en international sammenhæng som en logisk konsekvens af de tilsagn, Danmark har givet gennem årene, og jeg synes, det var et fint tidspunkt nu, hvor det kunne fremstå som en cadeau til de to supermagters første aftale om egentlig nedrustning af atomvåben og som en opfordring til en fortsættelse.

[Hanne Thanning Jacobsen]

I hjemlig sammenhæng ser jeg det netop – i modsætning til hr. Ole Vig Jensen, som jeg hørte sige, at der er en modsætning mellem 7-punkts-programmet og dette – som en naturlig konsekvens og en uddybning af de intentioner, der lå i det 7-punkts-program, Folketinget vedtog i maj 1987.

Det virker ikke i folkeskolen uden gensidig social respekt og accept af og ansvarsfølelse for de svage, og her mener jeg, at nogle ordførere simpelt hen ikke har læst vores bemærkninger. Vi stuver ikke modsætningerne af vejen, hverken de modsætninger, der er i den danske befolkning, eller dem, der er på verdensplan. Vi fremhæver tværtimod, at for os at se vil der altid være modsætninger og konflikter, og det synes vi er en sund og naturlig ting. Men det, det handler om, er at kunne vise børnene de humane og demokratiske konfliktløsningsmodeller, og det gør vi voksne selvfølgelig bedst ved at foregå dem med et godt eksempel; derfor havde jeg også håbet, at vi kunne demonstrere det i praksis ved at vedtage dette lille lovforslag, så vi til vore børn og unge kunne sige, at der er et fremtidshåb. Det ønsker de af os, det viser den undersøgelse, jeg har refereret til et par gange, stærkt.

Vi, der sidder ved magten, har været med til at poste milliarder og atter milliarder af kroner ud, bl.a. i mange sammenhænge i noget, jeg kunne kalde psykologisk krigsførelse; derfor mener jeg, det nu er på høje tid, at vi satser på den psykologiske fredsførelse, og det kunne vi gøre ved at lade fredsplysning blive et obligatorisk fag i folkeskolen.

Hr. Ole Vig Jensen nævnte, at en af intentionerne bag 7-punkts-programmet netop var, at fagene skulle brydes op, og at vi skulle til at se på timer på en anden måde. Det er også derfor, vi synes, det kunne være et obligatorisk emne, også i den fremtidens skole, som jeg ved hr. Ole Vig Jensen er lige så optaget af bliver en anden skole, som jeg er.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

En væsentlig forudsætning for fred i verden er, at man hører efter, hvad modparten siger. Jeg må virkelig bede fru Hanne Thanning Jacobsen om at høre bedre efter en anden gang.

SF's ordfører påstod i ramme alvor, at jeg skulle have sagt, at man ikke skulle tage § 6-fa-

gene alvorligt. Det har jeg hverken sagt eller antydnet, men jeg gjorde opmærksom på, at § 6-fagene er i klemme i folkeskolen, tidsmæssigt og af andre grunde, og at kvaliteten derfor ikke altid var på højde med, hvad vi kunne ønske. Med den enorme professionelle indsigt, fru Hanne Thanning Jacobsen har i folkeskolens forhold, vil hun vel ikke bestride, at det er rigtigt.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg holder så meget af hr. Kirkegaards måde at udtrykke sig på. Jeg nåede at skrive, at hr. Kirkegaard mente, at der manglede kvalitet i § 6-fagene, og derfor kunne jeg ikke forstå det på anden måde.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

Der er nu to muligheder: Enten hører fru Hanne Thanning Jacobsen ikke efter, eller også kan hun ikke læse, hvad hun selv skriver.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 104:

Forslag til folketingsbeslutning om et udviklingsprogram for edb i undervisningen i folkeskolen og gymnasiet.

Af Korneliusen (S) m.fl.

(Fremsat 29/1 88).

Forslaget sattes til forhandling.